

ВІДГУК

*офіційного опонента, доктора філософії в галузі права
Бобрішової Лілії Володимирівни на дисертацію Тимофіїва Олександра
Сергійовича на тему: «Адміністративно-правовий механізм забезпечення
сталого розвитку та стабільності банківської системи
України», подану на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право*

Актуальність теми дослідження. ««Сталість», «стабільність», «стійкість», «збалансованість» – основні категорії наукового та законодавчого обігу, до ідейно-концепційної складової яких відносять три основні постулати: достатність, безперервність та відповідальність», – досить влучне та актуальне твердження здобувача.

Зокрема сталий розвиток та стабільність банківської системи є критично важливою для відновлення економіки та підтримки соціальних інституцій під час кризи та війни. У цих умовах фінансовий сектор відіграє ключову роль у забезпеченні гнучкості та адаптивності економічних процесів, що дозволяє державі реагувати на зовнішні виклики та підтримувати економічну стійкість. Оскільки нинішня війна в Україні створює серйозні виклики для фінансової системи, важливо вживати заходів для зміцнення стабільності банківської системи, а також забезпечення стійкості всієї фінансової сфери.

Основаючись на вищезазначеному, вже стає зрозумілим, що обрана для дослідження здобувачем тематика є актуальною та своєчасною.

Наукова новизна положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційне дослідження одним з перших досліджень у межах науки адміністративного права, у якому визначено та

розкрито юридичну природу адміністративно-правового механізму сталого розвитку та стабільності банківської системи України, надано оцінку сутнісних ознак та характерних особливостей його сильних і слабких сторін, а також визначено напрямки вдосконалення адміністративного законодавства у цій сфері. За результатами проведеного аналізу здобувачем сформульовано вагомі наукові положення і висновки.

Так, автором вперше обґрунтовується, що для досягнення Глобальних цілей сталого розвитку в банківській системі Україна має впровадити інноваційні адміністративно-правові інструменти, а саме: 1) розробити та імплементувати нормативно-правові акти, які зобов'язують банки інтегрувати екологічні, соціальні та управлінські ризики у свої бізнес-моделі та 2) запровадити стандарти звітності щодо сталого розвитку, таких як GRI, SASB або CSRD, що забезпечує прозорість діяльності банків та їх підзвітність перед зацікавленими сторонами. Також, автором визначено три-векторну систему способів удосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення сталого розвитку та стабільності банківської системи України, яка передбачає: 1) посилення факторів стійкості (підвищення ефективності чинного законодавства, створення дієвих механізмів участі приватного сектору в процедурах розробки та реалізації програм розвитку банківського сектору, оптимізації координаційних процедур та впровадження нових передових практик запобігання ризикам кібербезпеки банківського сектору тощо); 2) оптимізацію інституційного компонента щодо окремих питань діяльності Національного банку України (впровадження ефективних інструментів протидії ризикам банківського сектору); 3) інтегрування до ринку ЄС (удосконалення ризикорієнтованого підходу, розвиток фінансової інклюзії, підвищення фінансової грамотності населення тощо).

Також вперше під сталим розвитком та стабільністю банківської системи запропоновано розуміти організований простір функціонування ринку банківських послуг та його регуляторного середовища, що характеризується балансом між екологічними, економічними та соціальними

факторами, який забезпечує збалансованість, адаптивність та стійкість банківських установ і механізмів реалізації ними своїх функцій, їхню здатність до оперативного реагування на вплив зовнішніх та внутрішніх загроз економічній безпеці, а також якість, доступність банківських продуктів, що задовольняють потреби споживача.

Заслуговує на увагу й розкритий автором науковий підхід до використання категорії «контроль», яка може застосовуватись для: 1) вивчення достатності та актуальності нормативно-правового забезпечення питань регулювання процедур створення та функціонування банків в Україні; 2) вивчення ефективності повноважень органів влади, особливостей їхньої реалізації як органів контролю за станом фінансового розвитку України; 3) аналізу прийнятих рішень та застосованих заходів, спрямованих на попередження кризових явищ у фінансовому секторі загалом та забезпечення стабільності банківського сектору – зокрема.

Окрім того, робота містить й інші вагомі науково та практично цінні положення, які заслуговують на визнання.

Основні положення та зміст наукового дослідження. Структура дисертаційної роботи обумовлена його метою та завданням, об'єктом та предметом. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації; зазначено про зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів; наведено дані про апробацію результатів дослідження; структуру й обсяг дисертації.

Розділ 1 «Загальноправова характеристика адміністративно-правового механізму забезпечення сталого розвитку та стабільності банківської системи» складається з чотирьох підрозділів, у яких розкрито базові теоретико-правові аспекти порушеної проблематики.

Розділ 2 «Елементи адміністративно-правового механізму забезпечення сталого розвитку та стабільності банківської системи України» складається з трьох підрозділів, які висвітлюють особливості інституційного, інструментального та функціонального блоків структури досліджуваного механізму.

Розділ 3 «Пріоритетні напрямки удосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення сталого розвитку та стабільності банківської системи України» складається з двох підрозділів, у яких висвітлено особливості розвитку адміністративно-правових відносин контрольного типу, пов'язаних з утворенням та функціонуванням банківської системи України, а також запропоновано конкретні способи оптимізації процедур забезпечення її сталого розвитку та стабільності із врахуванням євроінтеграційних процесів.

У висновках дисертації представлено результати проведеного комплексного аналізу адміністративно-правового механізму забезпечення сталого розвитку та стабільності банківської системи України, а також окреслено напрями його оптимізації.

Загалом зроблені автором висновки є достатньо обґрунтованими, аргументованими та характеризуються високим ступенем достовірності. У сукупності вони свідчать про цілісність проведеного дослідження.

Основні положення дисертації, що виносяться на захист, відображені в 8 публікаціях у наукових фахових виданнях України та інших держав. Загальна кількість наукових публікацій, їх теоретична якість відповідає вимогам, встановленим до такого різновиду робіт.

Практична і теоретична значущість результатів дисертаційного дослідження підтверджується доданими до дисертації актами впровадження у науково-дослідній сфері, освітньому процесі та практичній діяльності.

Зауваження та пропозиції за змістом дисертації. Визначаючи актуальність проведеного автором дослідження, наукову новизну, високий теоретичний рівень, а також практичну значимість результатів, слід

вказати, що окремі положення дисертаційної роботи Олександра Сергійовича мають дискусійний характер, а деякі з них потребують додаткової аргументації:

1. Автор досліджуючи функції адміністративно-правового механізму забезпечення сталого розвитку та стабільності банківської системи, виокремив шість груп, але при цьому у роботі не розкрито, як саме взаємодіють перелічені функції у забезпеченні сталого розвитку та стабільності банківської системи. Наприклад, інформаційна функція є важливою для контрольної-наглядової, але цей взаємозв'язок не висвітлений (підрозділ 1.3).

2. Хоча автором у підрозділі 2.3. запропоновано диференціацію адміністративних процедур на дві групи, межі між ними не є достатньо чіткими. Наприклад, процедурні дії антикризового регулювання (друга група) можуть мати вплив на прийняття управлінських рішень (перша група), але це взаємозв'язок залишився поза увагою автора.

3. Автор досліджуючи «контроль за утворенням та функціонуванням банківської системи України» згадує постійний чи ситуативний моніторинг, але не конкретизує, які інструменти або механізми використовуються для цього і наскільки вони ефективні (підрозділ 3.1).

4. У підрозділі 3.2., наведений автором напрямки та заходи для реформування вітчизняного законодавства є доречним і перспективним, але текст не обґрунтовує, яким чином ці заходи сприятимуть вирішенню існуючих проблем. Наприклад, не деталізується, як саме впровадження обов'язкових стандартів звітності щодо сталого розвитку чи контроль за ESG-факторами покращить стан банківської системи (підрозділ 3.2).

Загальний висновок по дисертації. Дисертаційне дослідження, представлене здобувачем, є самостійною завершеною науковою працею, в якому отримані нові, доктринально обґрунтовані результати. Необхідно підтвердити достатній рівень теоретичної обґрунтованості висловлених здобувачем наукових суджень, положень і рекомендацій. Зміст автореферату

дисертації повною мірою відображає структуру, хід проведеного дослідження, його основні положення та висновки. Автореферат дисертації не містить положень, які не увійшли до основного змісту роботи. Підсумовуючи вищезазначене можна констатувати, що дисертація Тимофіїва Олександра Сергійовича на тему: «Адміністративно-правовий механізм забезпечення сталого розвитку та стабільності банківської системи України» відповідає вимогам пункту 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**т.в.о. начальника відділу забезпечення якості освіти
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософії в галузі права**

Л. В. Бобрішова

**Підпис засвідчую:
Проректор Дніпровського державного
університету внутрішніх справ**

О. С. Юнін

